

Cúng Giao Thừa Sao Không là Gà Mái mà Phải là Gà Trống?

Dù hầu hết người dân Việt Nam đều biết việc phải sử dụng gà trống vào đêm giao thừa, nhưng ít ai biết lý do tại sao lại chọn chú gà trống đại diện cho mâm cỗ cúng giao thừa chứ không phải gà mái.

Theo thần thoại của người Việt xưa, lúc Ngọc Hoàng mới sáng tạo ra mặt đất, thấy rất lạnh lẽo và ảm thấp. Ngọc Hoàng bèn sai mười mặt trời ngày đêm chiếu sáng để sấy khô mặt đất. Nhưng đất đã khô trắng, nứt nẻ rồi mà Ngọc Hoàng quên không thu các mặt trời lại khiến con người và cây cỏ khốn đốn vì nắng hạn. Khi ấy, một chàng dũng sĩ đã giương cung tên bắn liên tiếp rụng 9 mặt trời. Mặt trời cuối cùng sợ hãi quá, bèn bay tít lên cao và trốn biệt không lộ ra nữa. Mặt đất lại lạnh lẽo tối tăm. Con người và loài vật rủ nhau đi gọi mặt trời. Chẳng con nào gọi được, cuối cùng chỉ có con gà trống khoẻ mạnh cất tiếng gáy vang lừng khiến mặt trời tò mò ngó xuống rồi quên cả sợ hãi hạ thấp dần, giúp thế gian sáng bừng trở lại.

Đêm giao thừa (hay còn gọi là **đêm trừ tịch**) là khoảng thời gian mà trời đất tối tăm nhất, cũng là lúc mặt trời ẩn mình sâu nhất. Ai ai cũng truyền tai nhau, rằng hãy cúng một con gà trống **với hy vọng nó sẽ đánh thức mặt trời** chiếu sáng cho đủ đầy ánh nắng, tưới ngàn điều may mắn đến cho cả năm.

5 đức tính tốt của gà trống trong phong tục của Việt Nam

Theo phong tục Việt Nam thì con gà trống có đủ 5 đức tính mẫu mực của một con người mà người đàn ông đặc biệt cần, với người đàn ông tuổi Dậu cũng cần phát huy. **Cúng gà trống là cầu mong con cháu sau này được hưởng những cái đức tính đó.** Gà được cho là có nhiều đức tính tốt đẹp:

1. **Văn:** mào con gà trống và hai cái mào ở dưới nhìn như mũ cánh chuồn của ông tiến sĩ biểu tượng cho văn.
2. **Võ:** cựa gà là vũ khí biểu tượng cho võ.
3. **Dũng:** con gà trống trong đàn luôn sẵn sàng đánh nhau để bảo vệ đàn của mình và sẵn sàng chí tử đến chết biểu tượng cho dũng khí.
4. **Nhân:** con gà trống đầu đàn khi được cho ăn thì luôn gọi bầy của mình đến rồi mới thủng thẳng ăn cùng mà không bao giờ ăn một mình biểu tượng cho nhân.
5. **Tín:** con gà trống luôn gáy đúng giờ bất kể bốn mùa biểu tượng cho tín. Đó là ý nghĩa của việc tại sao ngày xưa các cụ chọn gà trống để cúng chứ không bao giờ chọn gà mái.

Cách chọn gà trống để cúng đêm giao thừa

Theo kinh nghiệm từ xa xưa, gà cúng đêm giao thừa phải là **gà trống hoa**, trống mới le te gáy, không khuyết tật, màu lông đỏ hay vàng đỏ, mào đơn thẳng đứng, mỏ vàng, chân vàng... và quan trọng là **chưa đập mái** (có ý nghĩa khỏe mạnh, tinh khiết) thì lời thỉnh cầu mới linh nghiệm.